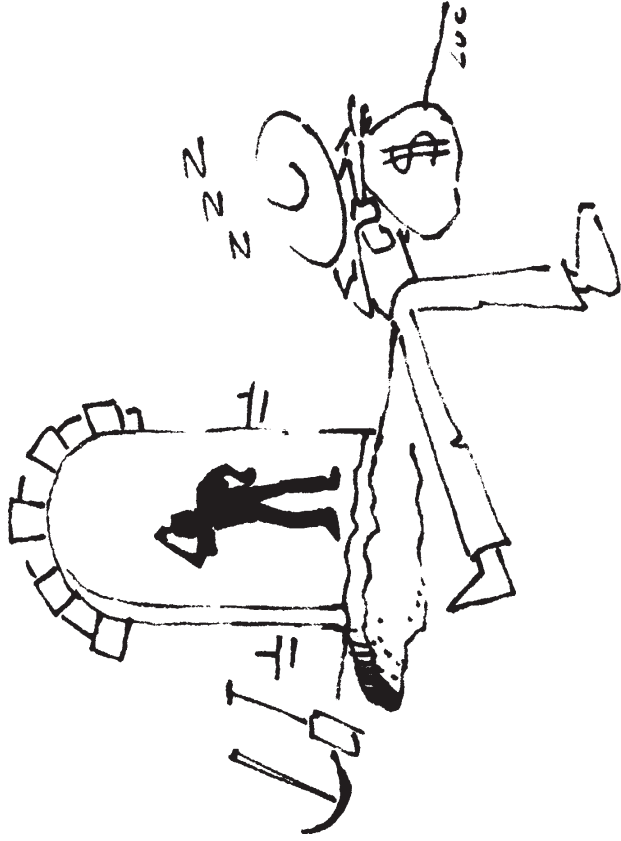

Bist datter tet nog **zien** : Terwijl er nog voorraad is
Zwieg'n lik vermoord : Voor geen geld ter wereld willen spreken
 Zet u 'n **zoate** : Neem plaats
 'k Ben ekik nie **zindlik**, wè : Ik ben niet veeleisend
 Ol zo **zeer** of tell'n : Heel snel

De zulle overloot'n : Zijn zaak overlaten

Izegemse Grammatica

1. Het werkwoord 'hebben' ('èn')

1.1. De onvoltooid tegenwoordige tijd

'k è:	ik heb
g' èt:	jij hebt
j' èt:	hij heeft
z' èt:	zij heeft
't èt:	het heeft
z' èn:	men heeft
m'èn of w'èn:	wij hebben
g' èt of gieddr' èt:	jullie hebben
z' èn:	zij hebben

1.2. De voltooid tegenwoordige tijd

'k è get:	ik heb gehad
g' è get:	jij hebt gehad
j' è get:	hij heeft gehad
z' è get:	zij heeft gehad
't è get:	het heeft gehad
z' èn get:	men heeft gehad
m' èn of w' èn get:	wij hebben gehad
g' è get:	jullie hebben gehad

1.3. De onvoltooid verleden tijd

'k oa:	ik had
g' oat:	jij had
j' oat:	hij had
z' oat:	zij had
't oat:	het had
z' oan:	men had
m' oan of w' oan:	wij hadden
g' oat:	jullie hadden
z' oan:	zij hadden

1.4. De voltooid verleden tijd

'k oa get: ik had gehad
g' oa get: jij had gehad
j' oa get: hij had gehad
z' oa get: zij had gehad
't oa get: het had gehad
z' oan get: men had gehad
m' oan get: wij hadden gehad
g' oa get: jullie hadden gehad
z' oan get: zij hadden gehad

1.5. De onvoltooid toekomstige tijd

'k goa èn: ik zal hebben
ge goa èn: jij zal hebben
ie goa èn: hij zal hebben
ze goa èn: zij zal hebben
't goa èn: het zal hebben
ze goan èn: men zal hebben
me goan èn: wij zullen hebben
ge goa èn: jullie zullen hebben
ze goan èn: zij zullen hebben

1.6. De voltooid toekomstige tijd

'k goa get èn: ik zal gehad hebben
ge goa get èn: jij zal gehad hebben
ie goa get èn: hij zal gehad hebben
ze goa get èn: zij zal gehad hebben
't goa get èn: het zal gehad hebben
ze goan get èn: men zal gehad hebben
me goan get èn: wij zullen gehad hebben
ge goa get èn: jullie zullen gehad hebben
ze goan get èn: zij zullen gehad hebben

1.7. De onvoltooid voorwaardelijke tijd

'k soe èn: ik zou hebben
ge zoet èn: jij zou hebben
ie zoet èn: hij zou hebben
ze zoet èn: zij zou hebben
't soet èn: het zou hebben
ze zoen èn: men zou hebben
me zoen èn: wij zouden hebben
ge zoet èn: jullie zouden hebben
ze zoen èn: zij zouden hebben

1.8. De voltooid voorwaardelijke tijd

'k soe get èn: ik zou gehad hebben
ge zoe get èn: jij zou gehad hebben
ie zoe get èn: hij zou gehad hebben
ze zoe get èn: zij zou gehad hebben
't soe get èn: het zou gehad hebben
ze zoen get èn: men zou gehad hebben
me zoen get èn: wij zouden gehad hebben
ge zoe get èn: jullie zouden gehad hebben
ze zoen get èn: zij zouden gehad hebben

2. Bevestiging en negatie

2.1. De ja-vormen

- joak : ja, ik heb ... of ja, ik ben ...
 - ei de beesten ol teet'n gegee'n ?
 - joak, moedre.
- * Varianten hierop: bajoak, jejoak, mobbejoak, joakgie, ... (naangelang de situatie)
- joag : ja, jij hebt ... of ja, jij bent ...
- joaj : ja, hij heeft ... of ja, hij is ...
- joas : ja, zij heeft ... of ja, zij is ...
- joas : ja, men heeft ... of ja, men is ...
- joat : ja, het heeft ... of ja, het is
- joam : ja, wij hebben ... of ja, wij zijn ...
- joag : ja, jullie hebben ... of ja, jullie zijn ...
- joas : ja, zij hebben ... of ja, zij zijn ...

—> De reeds opgesomde varianten kunnen op deze vormen natuurlijk ook toegepast worden
 —> Een andere (oudere) vorm is 'jeik'. Deze vorm is echter enkel van toepassing voor de eerste persoon enkelvoud.

2.2. De nee-vormen

- nink of ninnuk : neen, ik heb niet ... of neen, ik ben niet ...
 - ei nog 'ntwadde nodig ?
 - nink, 'k èt' ol ollemolle.
- * Varianten hierop: banink (baninnuk), nenink, mobbenink, ninkgie, ... (ngl. de situatie)
 - neeg : neen, jij hebt niet ... of neen, jij bent niet ...
 - nij : neen, hij heeft niet ... of neen, hij is niet ...
 - nins : neen, zij heeft niet ... of neen, zij is niet ...
 - nins : neen, men heeft niet ... of neen, men is niet ...
 - nint : neen, het heeft niet ... of neen, het is niet ...
 - neeuw : neen, wij hebben niet ... of neen, wij zijn niet ...
 - neeg : neen, jullie hebben niet ... of neen, jullie zijn niet ...
 - nins : neen, zij hebben niet ... of neen, zij zijn niet ...

2.3. Izegemse discussietermen

- a) toch wel
 - jakkedoe : toch, ik heb wel ... of ik ben wel ...
 - gie èt da weere nie wil'n doen !
 - jakkedoe, 'k èt juste wel gedaan !
 - * Varianten hierop: bakdoe, mobakdoe gie, ... (kunnen ook op alle andere vormen toegepast worden)
 - jaggedoet : toch, jij hebt wel ... of jij bent wel ...
 - * Een vorm die ook voorkomt is 'jaggezult' (als het om een bevel gaat, waarbij tegengesproken wordt)
 - jaj'doet : toch, hij heeft wel ... of hij is wel ...
 - jazzedoet : toch, zij heeft wel ... of zij is wel ...
 - jazzedoen : toch, men heeft wel ... of men is wel ...
 - jattoet : toch, het heeft wel ... of het is wel ...
 - * Varianten hierop: toet, toetoet (enkel mogelijk voor de onper soonlijke vorm 'het')
 - jawedoen : toch, wij hebben wel ... of wij zijn wel ...
 - jaggedoet : toch, jullie hebben wel ... of jullie zijn wel ...
 - jazzedoen : toch, zij hebben wel ... of zij zijn wel ...

—> Vaak worden voor bovenstaande vormen ook verkorte vormen gebruikt: 'kedoe, gedoe, iedoet, zedoet, zedoen, toet, medoen, gedoet, zedoen'

b) toch niet

- jakk'ndoe : toch niet, ik heb niet of ik ben niet ...
 - gie èt dadde weggesmeet'n !
 - jakk'ndoe ! zie èt da gedaan !
- * Varianten hierop: mo jakk'ndoe, godverdomme !, ... (ngl. de ernst van de discussie)
 - jagg'ndoet : toch niet, jij hebt niet ... of jij bent niet ...
 - jaj'ndoet : toch niet, hij heeft niet ... of hij is niet ...
 - jazz'ndoet : toch niet, zij heeft niet ... of zij is niet ...
 - jazz'ndoen : toch niet, men heeft niet ... of men is niet ...
 - jatt'ndoet : toch niet, het heeft niet ... of het is niet ...
 - * Varianten hierop: 'ndoet, toet'ndoet, toet'ndoet'ndoet, enz...
 - jamm'ndoen : toch niet, wij hebben niet ... of wij zijn niet ...
 - jagg'ndoet : toch niet, jullie hebben niet ... of jullie zijn niet ...
 - jazz'ndoen : toch niet, zij hebben niet ... of zij zijn niet ...
- > Ook hier worden de verkorte vormen gebruikt: 'kendoe, g'ndoet, iendoet, z'ndoet, z'ndoet, 'ndoet, m'ndoen, g'ndoet, z'ndoen'

2.4. De vragende vormen

- doeke ? : Is het waar dat ik ... ?
- doeigie ? : Is het waar dat jij ... ?
- doetie ? : Is het waar dat hij ... ?
- doese ? : Is het waar dat zij ... ?
- doenze ? : Is het waar dat men ... ?
- doedet ? : Is het waar dat het ... ?
- doeme ? : Is het waar dat wij ... ?
- doeigiedre ? : Is het waar dat jullie ... ?
- doenze ? : Is het waar dat zij ... ?

—> Naargelang de intonatie kunnen deze vormen verschillende betekenissen hebben:

1. als negatieve bevestiging met de bedoeling duidelijk te stellen niet akkoord te zijn met het voorstel of met de stelling van de spreker:

bv.: - 'noaste Joare moej giedre mjeer belasting'n betoal'n.
- Doeme? 't Zal woa zien! Me goan dadde ne kjee goan zien!

(synoniemen: 'joat verzekers!' of 't sal woa zien!')

2 als uitdrukking van verwondering:

bv.: - Zeg, 'k è kik u gister'n teeg'ngelkomen en ge moe nie peiz'n d'j gezwoaid èt, wè!

- Doeke? Mo ni, 'k è kik u verzekers nie geziene.

(synoniemen: 't is oliek nooi gin woa zekre!' of 'verzekers!')

3. als waarschuwing voor de spreker dat hij het bij het verkeerde eind heeft:

bv.: - Da sal garantie nie veel geld kost'n wè.

- Doedet? Dad ei mis ip wè, kèrle! Ge zul nog reed-lik bedroog'n uitkomm'n!

(synoniemen: 'En gie peist dadde!' of 'Dad ei mis ip!')

Ward BOGAERT

Korte, typisch Izegemse gesprekken

IP KOMMISSIE

Merie is te voete, ip eur duzende gemak, met eurne kabba an eurnen oarme, commissies an 't doene in de Marstroate oa ze Zulmoa teeg'nkomt in velo.

M.: 'Ewel Zulmoa, ge ziet tend'n oasme, ziej zoo gepreseert?'
Z.: 'Eig'nlik wel, 'k moete nog noa 'n appeteekre en teeg'n da miene vint inkomt vanoene, moek oeliek moak'n dat teetne gereet is wok.'

M.: 'Ge moe nie oltied ezoo skoffel'n, ie zal wel 'n bitje wacht'n zeekre?'

Z.: 'Witje wik, Merie, kom gie vanachernoene achtr' n zjatte kaffie, me kunn'n der ton met 'n bitje meer tied ne kjee van klapp'n, wik peisdje?'

M.: 'Lik of daj zegt, teeg'n wik 'n eure?'

Z.: 'Pak teeg'n ront'n twee'n, 'ntweenolf, mèn ton ol d'n tied voer oes en 'k goa vroag'n an Cecile oa ze wok komt.'

M.: 'Alli, toetton è.'

IP KAFFIEKLETS

M.: 'k Ben doar ol zi, 'k peize 'k goa 'n bitjen antied'n goan, 'k ben toch nie te tielik?'

Z.: 'Mo baneeg, kom zere binn'n en zet u 'n zoate, 'k goa sebiet de kaffie loat'n deureloop'n, 'k goa 'n poetje goen moak'n.'

M.: 'Kom Cecile nu wok?'

Z.: 'Joas, ze gink ollesies komm'n, ze koste wel nie lange bluv'n, van Zeraar eurne vint ligt in de klinieke, 'j' is gopreert van ne vernokt'n derme.'

M.: 't En is van gin keure, dasse zundaglatst alleene in de messe zat.'

Witje wiene datter wok in de klinieke ligt? Soarle de groenselpiet! Joaj, 'j' èt passeerde weke 'n tjapke gedoan, ze woar n'oebie kwiet, z' èn em te vierklouwe binn'ngervoert met d'ambelanse. Jeja, 't moe dikwijls nie lange deur'n, in nen ut en ne flut, in de wèrdie van 'n eure, 't kan ol gepasseerd zien.'

Z.: 'De kaffie is gereet, woa bluf Cecile nu, ze zei pertank dasse koste komm'n, oftewoare datter 'ntwadde tuss'ngelkomm'n is.'

M.: 'Tiekmie dak 'ntwadde oore, z'is doa verzekers...'

C.: 'De kaffie riekt ter goed, 't zal beter zien of ne spoelkom kèrepap'

Rudy BALCAEN

IP KAFFEE

Zjuuljing en Florang komm'n mekoar ip 't onverwachs teeg'n in 't status ip de Kooremart. Ze moest'n doar olle twee zien voe 'n nieuw paspoort.

"Mo, wie da 'm ier èn !", zegg'n z' olle twee geliek. "Ge zoe godver geld geev'n voer u ne kee te zien !", zegt Zjuuljing.

"Ge moet' er gie nogol vele van koett'n", zeg Florang, "k en zie k'ik u nooi nievers mee. Moej gie zoovele moeder'n, meskien ?"

"Moeder'n, moeder'n, baninnuk godverdomme. k È

vrandrieng'n gedoan toez'n an mien kot en gen kunt niet ol doen, é. Mo gauw, me goan zeere een goan drienk'n ier

rechtovre bie Sif in de Vagant ! 't Is ook ol lange geleen' dak doa nog gewist è !

Zjuuljing en Florang tert'n binn'n en ze zien nog nie heel binn'n of ze wèrd'n doar ol ontvang'n me Sifs nen eeuwigen doodoendre:

"Wik skuuv'n z' ier weer' onder de deure ?! Me goan ollesies slich weer' èn vandoage !"

Zjuuljing en Florang bezien mekoar ne kee goed en bist dass' ip under gemak ne kee rondkiekk'n oan zunder goan zett'nn of an d'n toog bluuv'n ang'n, is Sif doar ol me sienne volgend'n:

"Oe skiddet ? Ziej gekomm'n voer 'n bijje noa mien interjeur te kiekkn' of goaj nog ne freng vertèr'n wok ?!"

Kamiel, die ol 'n ende an d'n toog ienk, en ol ne redelikke pot ip oat, moeide g' em met spel en zei:

"Mo Sif, ge goat oeliek die mins'n nie begunn'n ipjoag'n, zekre ?!", waarip da Sif ip sienen toer riep:

"In juun mande gie !"

Zjuuljing en Florang woar'n onmiddellik ip under gemak en besteld'n met grotste plezier van de wèrld elk 'n Saske. Ze grocht'n in koett'nansie met d'n een'n en d'n ander'n die doa zat of binn'nstekte en 't wier nog ne kee getrekteerd, en nog ne kee, en nog ne kee, ... Ondertuss'n wierd er over de koers en de voetbol en de politiek geloajd en 't wierd ne kee geloajd me Sif omdat Izegem were verlør'n oat, mo Sif trok 't em oltoope niet

an en tapte nèstig deure. Ie peisde voe zien reed'ns: Zeevert giedder moa, 'k E ze kik wel binn'n !

Olmettekee wupt Florang doa nen olve mètre van zienne stoel: "Miljaar, 't Is ol kart van d'n twolv'n en 'k moeste kortlett'n goan oal'n noa Wostjes voe vannoeene. 'k Moete drek voort, of 'k ben de kop ingesleeg'n van mien wuuf."

"Alli, alli ! Wiens oaste ? Gow, me goan nog zeer' 'n skeebierke drienk'n ! Gif ter nog ne kee twee, Sif !", zei Zjuuljing.

"Jommoa, jommoa,...", pruttelde Florang teg'n, mo j'oot'n oelik ol vaste.

Sif oat doa natuurlik zien kot in en was doar ol were met 'n veske spreuke:

"Oe, 'k wiste kik niet da juun vrouwe, datta zukne zijenderme was !

"Wik witje gie van 't frovolk ?", zei Florang, "g' Èt gie gemakklik koett'n, zonder 'n wuuf ip juun dak !"

Sif oat eeuwig veel leute en Zjuuljing en Florang droenk'n undre pot iele, keerd'n under karre, en skartigen 't an. Elk me 'n vlieg' ip reed'n z' in velo noar uus. Ze zull'n verzekers niet te stief welgekomm'n gewist èn.

Jan BOGAERT

Sif van de Vagant

Dankwoord

Op het einde van een boek is het gebruikelijk een dankwoord te plaatsen. Deze goede gewoonte willen ook wij in ere houden.

Nochtans is het voor ons moeilijk om iedereen te danken die bijgedragen heeft tot het welslagen van dit werkje. Het is immers zo dat de inhoud ervan een bundeling is van woorden en gezegden die eigendom zijn van al onze Izegemnaars in het algemeen. Ons werk was ze verzamelen, rangschikken en een Algemeen Nederlandse verklaring eraan te geven.

Hoewel wij jarenlang Izegemse woorden hebben genoteerd en altijd en overal alert waren naar uitdrukkingen en gezegden die we nog niet hadden, zou onze lijst nooit zo omvangrijk zijn geworden zonder de medewerking van zoveel enthousiaste dialectliefhebbers.

Dat iedere bijdrage gewaardeerd is, staat buiten kijf, doch sommigen hebben een meer dan gewone bijdrage geleverd. Hierbij vermelden we graag Eric Lezy, Joris Vandenbroucke, André Malfait, Joris Verbeke, Wilfried Lagae, André Santens en nog vele anderen.

Een bijzondere dank gaat naar de figuur Marcel Nuijttens. Bij Marcel konden we altijd terecht om beroep te doen op zijn zeer rijke kennis en ervaring. Op een simpele vraag van ons was hij steeds bereid belangeloos vele uren werk voor ons te presteren. De steun van al deze mensen is voor ons altijd de stimulans geweest om ons initiatief tot een goed einde te brengen.

De auteurs,
Jan en Ward.